

Op weg naar Werelderfgoed Frederiksoord Nu

mende tijd bezoek van heel veel basisschoolleerlingen die kennismaken met de historie van de Maatschappij van Weldadigheid. Er wordt hen verteld over Johannes van den Bosch, ze krijgen les in het schooltje in de sfeer van 19e eeuw, schrijven met een griffel op een lei en verrichten allerlei werkzaamheden die de kinderen in die tijd ook moesten verrichten. Dankzij een groot aantal enthousiaste vrijwilligers ervaren de kinderen en hun begeleiders het bezoek aan De Koloniehof als iets geweldigs.

De historische foto toont prinses Margriet tijdens de opening in 1987 van de Gehandicaptentuin. De naam van de tuin is dit jaar veranderd in Van Swietentuin. Een prima initiatief.

We wensen u weer veel leesplezier en natuurlijk zijn reacties en suggesties heel erg welkom op star.frederiksoord@home.nl. Via dit e-mailadres kunnen belangstellenden buiten Frederiksoord, Wilhelminaoord

AGENDA

Elke zaterdag – Biologische boerenmarkt op het grote parkeerterrein van het Koloniecetrum

Zondag 26 november – Winter Boschfestijn op De Koloniehof

Donderdag 21 december – Vrijwilligersbijeenkomst MvW op De Koloniehof

Zaterdag 6 januari 2018 – Nieuwjaarsvisite Ronde van het Sterrebos in het Hotel

Vrijdag 6 april 2018 – Viering 200 jaar MvW in Frederiksoord

en Nijensleek een digitale versie van De Star aanvragen. Denkt u erom dat u wijzigingen van uw e-mailadres even aan ons doorgeeft! In Museum De Koloniehof en in Hotel Frederiksoord is altijd een gratis papieren versie verkrijgbaar.

Hijlco Komen - André Tempelaar
en Jan Jansen

FREDERIKSOORD – De activiteiten in en om Frederiksoord worden steeds groter. Er waren de afgelopen tijd verschillende festiviteiten, waarover verder in De Star geschreven wordt.

Maar ook de natuur laat duidelijk van zich spreken. De paddenstoelen schieten de grond uit. Van heel grote, bijvoorbeeld Eekhoortjesbrood, tot zeer fraaie Vliegenzwammen, zoals op deze foto is te zien. Het Sterrebosch vertoont een prachtige herfstseer. Heerlijk om er te wandelen.

Het museum De Koloniehof krijgt de ko-

Nieuws vanuit Huis Westerbeek

- Eén van de excursies op 7 september in het kader van de **landelijke opening van het Open Monumentenweekend** had als bestemming de kolonie en in het bijzonder de Hoeve Prinses Marianne. Een zeer geïnteresseerd en kundig publiek bekeek daar hoe in een monument toch een modern bedrijf is te exploiteren.
- Op zondag 10 september tijdens het **Open Monumentenweekend** bezochten meer dan 400 mensen Huis Westerbeek. Het was voor het eerst sinds lange tijd dat het bijzondere monument voor publiek toegankelijk was. Het Kameroperahuis uit Zwolle verzorgde verschillende korte theatrale voorstellingen ter plaatse.

- Op 22 september waren het **de Burgemeester en de Raad** van de gemeente Westerveld voor een informatief bezoek te gast bij de Maatschappij. Een prima bijeenkomst die werd afgesloten met een maaltijd in de A&O-kas op De Tuinen.
- Eén van de bus tours tijdens het **Congres Circulaire Economie** van 5 oktober in Oosterwolde had de kolonie als bestemming. Het thema Bouw en Ruimte van deze tour kon hier uitstekend in de praktijk worden bezocht.
- Het **bestemmingsplan Hart van Frederiksoord** is door de gemeenteraad op 26 september vastgesteld waardoor de weg vrij is voor de vergunningsaanvraag voor de verbouw van het Koloniecetrum. Die aanvraag ligt inmiddels dan ook bij de gemeente.
- Samen met de gemeente is er doorgewerkt aan de ontwikkeling van het programma voor de **viering van het 200-jarig bestaan**. Inmiddels is vastgesteld dat er drie delen zullen zijn : een ceremonieel deel, een inhoudelijk deel over sociaal-maatschappelijke vernieuwing en een feest voor de bewoners van de kolonie.
- Dit najaar zullen meer dan 500 kinderen het **scholenproject op De Koloniehof** bezoeken. De scholen in Westerveld en de omliggende gemeenten Steenwijkerland, Meppel en Weststellingwerf nemen deel.
- De Koloniehof heeft dit jaar weer **meer bezoekers** getrokken. De belangstelling voor de bijzondere geschiedenis van de kolonie groeit.
- Voor de **vrijwilligers** van De Koloniehof en de Maatschappij en anderen die zich inspinnen voor de Maatschappij zal op 21 december een bijeenkomst worden georganiseerd.
- Er wordt gewerkt aan een plan om het **Sterrebos** nog aantrekkelijker te maken voor bewoners en bezoekers van de kolonie. In drie fasen zal het bos in een meerjarig programma worden aangepakt. Begonnen zal worden om op meer bijzondere plaatsen rustpunten in te richten en informatie te verstrekken, exoten te verwijderen en waar mogelijk bomen bij te planten. Restauratie van de lanen en het aanleggen van een familiepad volgen later.
- In 2018 is **Leeuwarden Culturele Hoofdstad van Europa**. In dat kader zijn er twee projecten in de provincie Drenthe, beide in de kolonie: de Welstaat (een muziektheaterbeleving) en Into Nature (een beeldende kunstmanifestatie). Bijzonder en eervol!

In gesprek met Wollie de Lange-Prikken

FREDERIKSOORD – Na ruim 26 jaar het gezicht te zijn geweest van de backoffice binnen het kantoor van de Maatschappij van Weldadigheid nam Wollie de Lange-Prikken op 14 juli 2017 officieel afscheid.

Voor een tachtigtal genodigden spraken Minne Wiersma en Jan Mensink over haar kwaliteiten en grote betrokkenheid bij het reilen en zeilen van de Maatschappij.

Voor veel huurders, pachters, stichtingen, vrijwilligers en bezoekers van het kantoor was zij jarenlang het eerste aanspreekpunt. De redactie bezocht haar een paar weken

later om even na te praten. Inmiddels is ze oma geworden van kleinzoon Mees. Dus nieuwe taken liggen in het verschiet.

Op de nieuwjaarsbijeenkomst van de Ronde van het Sterrebos in 1991 kwam Wollie in gesprek met rentmeester Koenders. Hij vroeg haar of ze met computers kon werken. Toen ze dat bevestigde en ook nog een typediploma had en steno beheerste, verwees hij haar naar het kantoor om een aanstelling te krijgen. Op 5 februari begon ze daar parttime als administratief medewerkster. Haar eerste taken waren het inboeken van de inkoopnota's, bankzaken en de administratie van Floralia. Maar de werkzaamheden (en het aantal uren) breidden zich al snel uit. Zoals het notuleren van de be-

stuursvergaderingen. Dat moest van de toenmalige voorzitter Jhr. De Jonge zo uitgebreid mogelijk vanwege de historische waarde voor de Maatschappij. De kennis van steno kwam haar toen goed van pas.

De Maatschappij van Weldadigheid is een belangrijk deel van haar leven geworden. Als dochter van een pachter kende ze de mensen en de gewoontes van de 'kolonie'. In haar functie op het kantoor had ze afwisselende en leuke contacten met alle bezoekers van het kantoor. Regelmatig waren er mensen die familie zaken van vroeger wilden natrekken. Of voormalige 'tuinhazen' die vragen hadden. Zij konden op vrijdag komen om in de archieven te zoeken. Dat was een rustige dag en had ze

tijd voor hen. De verzoeken kwamen uit het hele land en soms uit het buitenland.

Hoogtepunten in de afgelopen jaren waren voor haar de opening van het museum de Koloniehof en het jubileum van directeur Jan Mensink, waarbij zij samen met een paar anderen regelde dat de Koninklijke onderscheiding voor hem als een volslagen verrassing kwam: 'met een leugentje om

bestwil dat ze naar de tandarts moest'. Ze heeft altijd genoten van haar werk. Vooral de kleinschaligheid en het sociale karakter van de organisatie spraken haar aan. 'Ik heb altijd met plezier gewerkt; en ik heb ook met plezier afscheid genomen'. Ze heeft dingen zien veranderen. De bestuursstructuur werd minder vormelijk. Maar ook de buitenwereld veranderde. Ondanks de vele goede contac-

ten, reageren mensen heftiger dan vroeger, met name via de sociale media. Wollie vindt dat in de directe omgeving te veel mensen nog steeds onvoldoende op de hoogte zijn van wat de Maatschappij van Weldadigheid echt inhoudt. Hier mag nog meer aandacht aan worden besteed. Het is iets om trots op te zijn.

Stand van zaken Kolonieplan

verbouw van het Koloniecentrum – Op initiatief van de directie heeft het bestuur van de Maatschappij ingestemd met het voorstel tot verbouw van het Koloniecentrum. Alle offertes zijn inmiddels binnen. Hoofdaannemer is de combinatie Sweco/Jurriëns. Daar waar mogelijke zullen regionale en lokale bedrijven worden ingeschakeld. Het pand is inmiddels leeggeruimd. Tot 1 april volgend jaar, wanneer de verbouw gereed is, kunnen er geen activiteiten meer plaatsvinden.

Zichtbaar cultuurlandschap – In het deelproject Zichtbaar cultuurlandschap is bij de planvorming voor het hergebruik van de Mandenmakerij o.a. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geraadpleegd. Op 11 september heeft een bespreking van de plannen met de omwonenden plaatsgevonden. Hopelijk zal in april volgend jaar de vergunning worden afgegeven zodat het pand begin 2019 gereed is voor de nieuwe gebruiker. Bureau Ecolan, die ook het Kiemhuis exploiteert, zal hierin een rol spelen.

Het pand aan de Van Eemneslaan 13 wordt inmiddels gerestaureerd. Naar verwachting is dat eind november afgerond. Net als de drie naastliggende bouwkavels is het inmiddels ter verkoop aangeboden.

Samen met de gemeente wordt onderzocht of de bouwkavels voor Koloniewoningen van de toekomst aan de Hooiweg-Zuid in Frederiksoord en aan de Van der Meulenlaan binnenkort kunnen worden uitgegeven.

Groen en Food – Voor het deelproject Groen en Food heeft zich Anita van der Noord met haar bedrijf De Nieuwe Leefstijl gevestigd

in de vrijboerhoeve bij de rotonde. Naar verwachting zal Bouwe Ruiter met zijn bedrijf Landbouwe zich daar binnenkort ook tijdelijk vestigen.

Sociaal Maatschappelijke Innovatie en het Hart van Frederiksoord – Voor het deelproject Sociaal Maatschappelijke Innovatie en het Hart van Frederiksoord richt alle aandacht zich nu op het realiseren van een woon- en zorgacademie op het voormalige schoolterrein. Zie het interview met Ruud Slot elders in dit bulletin.

Toeristische en Vrije Tijds economie – In het deelproject versterking Toeristische en Vrije Tijds economie zijn de realisatie van het Weldadig Rondje en de VR-beleving in café De Steen in Willemsoord vermeldenswaardig. Uiteraard heeft de Stichting Weldadig Oord van de horeca- en toeristische ondernemers daar een rol in gespeeld.

Kort Kolonienieuws

- **De Nachtelijke Beleving** voorafgaand aan het Monumentenweekend was nieuw en uitermate sfeervol: theater, muziek en verhalenvertellers op markante plaatsen in en rond het Sterrebos. Achter Hotel Frederiksoord bouwden raadsleden van onze gemeente in rap tempo een fraaie plaggenhut.
- **Monumentenweekend 2017** was een top-uitvoering. Huis Westerbeek alleen al trok meer dan 500 belangstellenden. Het Kameroperahuis verzorgde er een mini-voorstelling.
- **Bats en JEF**, tot voor kort in de kolonie gehuisvest, hebben in Nijensleek een prachtig nieuw onderkomen betrokken met de mooie naam 't Werkt! Proficiat.
- Er komen steeds meer activiteiten op het gebied van **Groen en Food** in de kolonie. Een interessant en gezellig Bee Green Festival op De Koloniehof over alles wat te maken heeft met bijen en honing, in de vakantieperiode op De Koloniehof het door kinderen goed bezochte programma Foodzoekers en de noordelijke uitvoering van Wereldvoedseldag op De Tuinen. Een informatief en smakelijk evenement.
- Wandelaars en fietsers volop in de kolonie. De **wandel- en fietsarrangementen** slaan duidelijk aan. Het Weldadig Rondje van Weldadig Oord komt ook in Willemsoord langs De Steen waar o.a. een boeiende Virtual Reality opstelling is. Een mooie manier om het kolonieverhaal te voelen.

In gesprek met Ruud Slot over het schoolterrein

FREDERIKSOORD – Het is net te fris voor het terras en dus spreken we Ruud in een hoek van het restaurant van Hotel Frederiksoord. Ook Hilda Bunskoek is aangeschoven: de office-manager en projecten-coördinator van De Zorgzaak, het bedrijf waar Ruud directeur-eigenaar van is.

Hij is door de Maatschappij aangetrokken als 'verkenner' voor het deelproject Sociaal maatschappelijke innovatie van het Kolonieplan en dan met name voor de mogelijkheden op het terrein van de voormalige Tuinbouwschool.

Om een lang verhaal kort te maken: zijn huidige plan is om op het terrein een Woonacademie op te richten. Een plaats waar arbeid en zorg, twee van de kernbegrippen van Johannes van den Bosch, samenkomen. Waar slimme dingen worden

bedacht die ook buiten de academie toepasbaar zijn zoals sensortechnologie en handig gebruik van geanonimiseerde data. Maar ook waar professionals in de zorg beter kunnen worden voorbereid op de zorg van de toekomst. Nog dit jaar hoopt Ruud een eerste tijdelijke ruimte op het terrein te plaatsen als centraal punt voor de ontwikkeling van zijn visie op de Woonacademie.

Daarna wordt ook de visie verder ontwikkeld voor een bij de academie aansluitend gebruik van de tuin. Zijn gedachten gaan in de richting van huisvesting voor twee groepen waar hij al veel ervaring mee heeft: jonge ongehuwde moeders en ouderen. De eerste groep zal dan vanuit de academie vaardigheden aangeleerd krijgen waardoor de moeders na een á twee jaar elders weer zelfstandig voor zich en hun

kleine kunnen zorgen. En de tweede groep, de ouderen, kunnen gebruik maken van de slimme dingen die in de academie zijn ontwikkeld. Een soort proeftuin voor nieuwe ontwikkelingen dus die ook kan worden uitgebreid naar ouderen in de omgeving. De plannen die er liggen zijn inmiddels met enthousiasme omarmd door gemeente en provincie. Ook zij zetten volop hun schouders er onder. Ook al is op het terrein nog niets te zien, er wordt dus volop gewerkt aan een mooie invulling die past bij het vernieuwende gedachtegoed van generaal Van den Bosch.

Het project heeft nog lang niet zijn definitieve vorm dus heeft u ideeën of wilt u meedenken, neem dan contact op met hilda.bunskoek@zorgzaak.nl, het wordt zeker op prijs gesteld.

Entre Nous revisited

FREDERIKSOORD – In een waterig zonnetje naast de kampkeuken praten we met Edwin Stolk, de geestelijk vader van het project Entre Nous. Het is de eerste in een reeks van cultuurprojecten in het kader van het 200-jarig bestaan van de Maatschappij.

Edwin heeft drie jaar aan de totstandkoming gewerkt. Nu, in de laatste week willen we weten hoe hij het heeft beleefd. Wat heeft het project voor hem betekend? Zijn belangrijkste emotie ligt in het plaatsvinden en het in de benen brengen en blijven van het project, een unieke samenwerking met militaire en burgerlijke instanties, kunstenaars en anderen.

Ondanks regen, storm en ontbering bleef het project overeind. In de weekenden kwamen er dagelijks 150 bezoekers. De verschillende workshops, debatten en lezingen met inspirerende en vernieuwende sprekers van hoog niveau zijn goed bezocht. Er was een grote diversiteit van bezoekers, mensen uit de omgeving, landbouwers, ondernemers, kinderen, kunstenaars. Verschillende instanties waaronder de gemeente, hebben op het terrein vergaderd. Stolk had gehoopt op meer integratie van de verschillende groepen met elkaar. Maar het blijkt in de praktijk lastig om uit de eigen comfort zone te stappen. Mensen zoeken vooral contacten in hun eigen groep. Wat hier gebeurt, is vergelijkbaar met hetgeen Johannes

van den Bosch meemaakte. Het idee is goed, met durf van alle participanten komt het project tot stand en dan in de uitvoering ontstaan hiaten omdat mensen terughoudend worden. Entre Nous is opgezet als een brink, een ontmoetingsplaats aan de rand van het dorp. De omwalde verhoging van het kamp bleek ook een barrière, zowel voor de buitenwereld als voor de bewoners van het kamp. Een interessant sociologisch verschijnsel. De Universiteit van Tilburg heeft belangstelling om de resultaten van Entre Nous te evalueren en vast te leggen, zeker waar het de relatie kunst - overheid betreft.

De proefkolonie Entre Nous stopt met een open eind. Als uniek in zijn soort kan het als een succes worden beschouwd. Een van de landelijke dagbladen besteedde twee pagina's aan dit maatschappelijke experiment. Frederiksoord kwam positief in beeld. Edwin Stolk denkt al na over nieuwe projecten waar de huidige ervaring en lessen worden meegenomen. En tenslotte de kunstenaars? Ze waren nogal eens onzichtbaar. Er waren een paar diehards die weer en wind weerstonden, zoals Herma uit Zutphen die verliefd werd op Frederiksoord. En Karin uit Venlo die als vrijwilliger ging meeprikken in de nacht van het Corso. Ze vertelde veel inspiratie te hebben opgedaan in Entre Nous. Wie weet wat het vervolg is...

SPONSOREN

